

Становище за участието на др Мая Иванова в конкурса за „доцент“ в Кирило-Методиевския научен център при БАН по направление 2.1. Филология, обявен в ДВ, бр. 8 от 23.01.2018

Д-р Мая Иванова – литературен историк, славист и медиевист – от години се занимава с изследване на южнославянските литератури и преди всичко със средновековната българска литература и без никакво съмнение вече е заета своето място в българското медиевистично научно пространство.

Профилирането на д-р Иванова се е формирало още през студентските ѝ години. Степените в образованието ѝ: първо магистратура, а после и докторантura, тя защитава при едни от най-известните специалисти в областта на старобългарската литературна история, теория и текстология – проф. Климентина Иванова и проф. Светлина Николова. Магистърската ѝ работа, защитена в катедрата по Кирилометодиевистика на СУ, е на тема „Отклонения от житийния модел в края на неговата продуктивност (Житие на св. Николай Софийски Нови от Матей Граматик)“ (1994 г.), а докторската ѝ тема – „Текстологически проблеми на Пространното житие на Константин-Кирил Философ“ е защитена в Кирило-Методиевския научен център при БАН (2010 г.). Темата за ЖК е определила и по-нататъшния път на научното развитие на д-р Иванова от централизация около агиографията за Константин-Кирил към аналитично-текстологическите изследвания, а оттам и към по-интердисциплинарни интереси, разширяващи се в посока на извороведческите и хронологическите аспекти. Макар че те неотклонно се отнасят към средновековния период, техният център в изследванията на д-р Иванова се премества и към областта на фолклора, което дава индикации за последващи обещаващи изследвания в тази посока (за това говорят две от последните ѝ публикации).

След почти 20-годишната си работа в КМНЦ при БАН д-р Иванова значително обогатява собствените си научни постижения, но в същото време дава своя принос за институцията, която я е изградила като специалист, участвайки в много от

международните проекти, осъществени в тази институция. Именно на този фон трябва да бъдат оценявани публикациите на д-р Иванова от последните години. Те представят високо научно ниво, което се определя на първо място от добросъвестността при работата ѝ с ръкописните извори и надеждността на постигнатите резултати, историческа точност и ерудиция в областта на изследванията върху старобългарската литература и култура и език. Трябва да се подчертвае, че това са качества, характеризиращи в нейно лице зрял, самостоятелен и независим учен медиевист и свидетелства за успешно направен избор в една елитарна научна специалност.

Предложените за оценка публикационни постижения съдържат общо 25 библиографски единици: 4 статии на кирило-методиевска тематика (извън темата на дисертацията върху агиографията на ЖК); 5 статии свързани с историография, археография и терминология; 7 агиографски студии, посветени на други светци; 2 статии, засягащи присъствието на библейски и религиозни теми във фолклора; 5 рецензии и персоналии и 2 научно-приложни разработки, свързани с историята на кирилометодиевистиката като наука и с Кирило-Методиевския научен център.

Значимостта на научната активност на д-р Иванова в посочения период е в същото време доказателство за медиевистичната ѝ компетентност – тези качества се потвърждават от факта, че нейните статии са публикувани в такива известни научни поредици и списания като „Кирило-Методиевски студии“, „Palaeobulgarica“, „Poznańskie Studia Slawistyczne“, „Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne“, „Balcanoslavica“ и др. Важно е да се отбележи, че д-р Иванова поддържа своите професионални международни контакти с научната медиевистична област в Полша, Словакия, Русия, Белгия и Италия.

Реален показател за оценката на научната биография на д-р Иванова е нейното активно присъствие на важни медиевистични (но и не само) научни конференции, сътрудничеството ѝ с полски и чуждестранни палеослависти (включително и в рамките на съвместни проекти). Потвърждение за признанието на научните постижения на д-р Иванова са поканите за участие в следните два научни проекта: Дигитализация и описание на славянските ръкописи от Библиотеката на ПАН в Курник (от 2018 г.) и *Patrologia Slavica*. Проект по издание на старобългарски произведения с подкрепата на

Архива на Руската емиграция в Брюксел, в рамките на който тя подготвя издание на Житието на св. Николай Нови Софийски (срок 2019 г.).

Друга важна научна дейност е активната редакторска работа на д-р Иванова. Трябва да се отбележи, че е нейна идеята том 14 на поредицата „Познански славистични студии“ („Habent sua fata libelli“), на който тя е съредактор, заедно с проф. Мариола Валчак-Миколайчак, да има преобладаващо медиевистичен характер. Подготвеният том (410 страници), предстои да излезе до месец юли 2018 г. С нейни усилия бе подготвен и предстои да излезе през 2018 г. том 15 на поредицата „Краковско-Вилнюски славистични студии“ – книгата на проф. Климентина Иванова „Ръкописи, автори, творби“ (общ обем 460 страници).

Списъкът на по-горе отбелязаните публикации, избрани с оглед на конкурса за „доцент“, не отразява няколко важни аспекти от научната и дидактичната дейност на д-р Иванова от последните няколко години, когато тя работи като преподавател по български език в Института по славянски филологии на Познанския университет. В нашия институт тя е не само лектор по езика, но наред с това води литературни и преводачески дисциплини, често е канена за рецензиране на бакалавърски и магистърски работи, защитавани при нас. Тук проличава целият ѝ натрупан преподавателски опит от предишните години в България – в Пловдивския и Софийския университет. Непрекъснато д-р Иванова работи и на едно по-широко културно поле, което включва презентиране на културата на своята страна България и специфичната научна сфера, на която тя се е посветила, а това включва презентация и на Балканската култура като цяло. Трябва да се отбележи, че тя с разположение се включва в различни по тип лектории – например в Университета на третата възраст към Художествения университет в Познан в специалността „Иконография“, както и по-популярни лектории за широк кръг слушатели, интересуващи се от България. Д-р Иванова често превежда научни статии от полски на български език. Организира художествени изложби, свързани със средновековната и съвременната българска култура, литература и изкуство. Към тази сфера на нейната дейност трябва да се включи и подготовката на преиздаването на книгата „Bułgaria – kraina róz“ (1938 г., Poznań), посветена на България. Това е съвместен проект на д-р Иванова с д-р Адриана Ковачева от Университета в Познан. Подготвяното от тях издание е финансирано след спечелен декански конкурс, то включва фототипна част, превод на български език и обширна

научна студия за проблематиката на книгата, историческия ракурс на епохата, в която тя е осъществена и полско-българските връзки между двете световни войни. Книгата е планирана да излезе през декември 2018 г. в Познан. В крайна сметка трябва да се обобщи, че за непълни 4 години д-р Иванова активно се вписа в дейността на университета „Адам Мицкевич“, успявайки да интегрира своите научни интереси с дидактичната си работа.

Проследявайки научните постижения на д-р Мая Иванова може да се забележи съществуващата вътрешна логика и последователност в развитието на нейните интереси в областта на старобългарската литература и култура както в аспекта на избора на темите, както и в анализирането на текстове, а така също в изработените от нея собствени интерпретационни хоризонти. Като изследовател д-р Иванова съчетава в своята работа задълбочено познаване на проблематиката с голямо старание при нейното разработване. За Кирило-Методиевския научен център, който е формирал такава научна индивидуалност, д-р Иванова представлява голяма ценност и същевременно – отлична негова визитна картичка.

Убедена съм, че научните постижения на д-р Иванова заслужават висока оценка и представляват реален принос в полето на славистичното литературознание и собственно в полето на медиевистичната българистика. Д-р Иванова притежава висока квалификация за самостоятелна научно-изследователска работа, а представените за оценка публикации представляват важни и новаторски научни постижения. На всички нива, оценени в това становище: научни постижения, дидактически и организационни постижения кандидатката отговаря на изискванията, предвидени от закона за получаване на научната степен „доцент“.

Затова предлагам д-р Мая Иванова да бъде избрана за доцент и допусната до утвърждаване в Научния съвет ad hoc на КМНЦ – БАН.

проф. Мажанна Кучинска

Познан, 4 юни 2018